

SOSIAALIPALVELUJEN OMAVALVONTASUUNNITELMA

SISÄLTÖ

LOMAKKEEN KÄYTTÄJÄLLE	1
1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	2
2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	3
3 RISKIENHALLINTA	5
4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	9
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET	10
6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA	17
7 ASIAKASTURVALLISUUS	21
8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN	27
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA	29
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA . Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja

Nimi Käenpesän sosiaalipalvelut Oy

Y-tunnus 3138228-3

Kunta

Kunnan nimi Eurajoki

Hyvinvointialue: Satakunnan hyvinvointialue

Toimintayksikkö tai toimintakokonaisuus

Nimi Lastenkoti Käenpesä ja Käenpesän vastaanottoyksikkö

Katuosoite Käenpesäntie 133

Postinumero 29100

Postitoimipaikka Luvia

Sijaintikunta yhteystietoineen Eurajoki

Satakunnan hyvinvointialue, johtava sosiaalityöntekijä Mari Levonen p.

Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä

Sijaishuolto, psyykkisesti oireileville 8-17-vuotiaille lapsille. Seitsemän + seitsemän paikkaa.

Esimies Jaana Laurén

Puhelin 041 3153428

Sähköposti jaana.lauren@lkkaenpesa.fi

Toimintalupatiedot

Aluehallintoviraston/Valviran luvan myöntämisaikajankohta *(yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt) 7.9.2020*

Palvelu, johon lupa on myönnetty: Lupa yksityisten ympärivuorokautisten sosiaalipalvelujen tuottamiseen, sekä ilmoituksen varaisten sosiaalipalveluiden rekisteröinti

Ilmoituksenvarainen toiminta (yksityiset sosiaalipalvelut)

Rekisteröintipäätöksen ajankohta

Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat

Ostopalvelujen tuottajat

Palvelukokonaisuudesta vastaava palveluntuottaja vastaa alihankintana tuotettujen palvelujen laadusta.

Miten palveluntuottaja varmistaa ostopalvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden?

Onko alihankintana tuottavilta palveluntuottajilta vaadittu omavalvontasuunnitelmaa?

Kyllä Ei

2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Toiminta-ajatus

Yksikön toiminta-ajatus

Lastenkoti Käenpesän toiminta-ajatus perustuu toimintaa ohjaaviin lakeihin. Keskeiset palvelua ohjaavat lait ovat sosiaalihuoltolaki, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista sekä lastensuojelulaki. Lastenkoti Käenpesä sijaitsee luonnonkauniilla paikalla Eura-joen Luvialla. Lastenkoti Käenpesässä on kaksi seitsemän paikkaista yksikköä, lastenkoti, sekä vastaanotto yksikkö. Lastenkoti on tarkoitettu huostaanotetuille tai avohuollon tukitoimin sijoitetuille psyykkisesti oireileville ja traumatisoituneille 8-17-vuotiaille lapsille, joilla ei kuitenkaan ole akuuttia osastohoidon tarvetta. Vastaanottoyksikköön tullaan joko kiireellisesti heti tai etukäteen sovitulle pysäytys-, arviointi- tai kuntoutus jaksolle. Voimme ottaa lapsen vastaanottoyksikköön tunnin varoitusajalla ympäri vuorokauden ja tarvittaessa myös haemme lapsen yksikköön. Hoito ja kasvatusta Käenpesässä perustuvat lapsen yksilöllisten tarpeiden, sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamiseen. Hoidon ja kasvatuksen perustana on ratkaisu- ja voimavarakeskeinen lähestymistapa. Työskentelyote Käenpesässä on terapeuttinen ja kuntoutuksellinen. Tärkeänä osana kuntoutusta arjessa koetaan toiminnallisuus, elämykset ja luonto, sekä vuorovaikutustaitojen opettelu yhdessä tekemällä. Käenpesän arki perustuu turvalliseen ja ennakoitavaan arkeen, turvallisiin rajoihin, turvallisten aikuisten läsnäoloon, koulunkäynnin ja harrastusten, sekä tärkeiden ihmissuhteiden tukemiseen.

Perhe on lapselle aina tärkeä, joten teemme tiivistä yhteistyötä lapsen perheen kanssa. Haluamme hyödyntää perheen voimavaroja lapsen parhaaksi, sekä tukea ja vahvistaa perheen vanhemmuutta. Tavoitteena on lapsen ja hänen tarpeidensa näkyväksi tekeminen tukemalla samalla koko perhettä muutokseen.

Lastenkoti Käenpesän henkilökunta koostuu alan ammattilaisista, sosionomeista, sairaanhoitajista, perheterapeutista, fysioterapeutista, sekä lähihoitajista. Henkilökunta on koulutettu lasten- ja nuorten mielenterveysopinnoilla, jonka lisäksi henkilökunnalla on laaja-alaisesti erilaisia menetelmäkoulutuksia esim. neuropsykiatrisia valmentajia, vig-

ohjaajia, perhearviointi koulutusta, voimauttava valokuva ohjaajia ja lisäksi henkilökunnalla on koulutusta ja kokemusta kriisien ja traumojen hoidosta.

Käenpesän palveluihin kuuluu myös avohuollon palvelut kuten esim. jälkihuolto, perheyö, tukihenkilötoiminta, sekä perheiden sosiaaliohjaus.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Sosiaalihuollon palveluiden tulee toteuttaa sosiaalihuollon lainsäädännön keskeisiä periaatteita. Palveluiden tulee edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta, vähentää eriarvoisuutta ja edistää osallisuutta, turvata yhdenvertaisin perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut sekä muut hyvinvointia edistävät toimenpiteet, edistää asiakaskeskeisyyttä sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa.

Arvot liittyvät läheisesti myös työn ammattieettisiin periaatteisiin ja ohjaavat valintoja myös silloin, kun laki ei anna tarkkoja vastauksia käytännön työstä nouseviin kysymyksiin. Arvot kertovat työyhteisön tavasta tehdä työtä. Ne vaikuttavat päämäärien asettamiseen ja keinoihin saavuttaa ne. Toimintaperiaatteet kuvaavat yksikön tavoitteita ja asiakkaan asemaa yksikössä. Yhdessä arvojen kanssa toimintaperiaatteet muodostavat toimintatapojen ja -tavoitteiden selkärangan ja näkyvät mm. asiakkaan ja omaisten kohtaamisessa.

Toimintaa ohjaavat arvot ja toimintaperiaatteet ovat osa omavalvontasuunnitelmaa ohjaten omavalvonnan toimeenpanoa.

Toimintaa ohjaavat arvot ja toimintaperiaatteet

Työskentelyn lähtökohtana on jokaisen lapsen ja perheen ainutkertaisuus ja yksilöllisyys, tavoitteenamme on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja yksilöllisten tarpeiden turvaaminen ja koko perheen tukeminen, sekä osallistaminen hoitoprosessiin. Kaikessa toiminnassamme asetamme aina lapsen edun etusijalle. Ensiarvoisen tärkeää on niin lapsen kuin perheenkin aito kohtaaminen, välittäminen ja arvostus, sillä vain luottamuksellisissa suhteissa voi saada muutosta aikaan.

Työtämme ohjaavia arvoja ovat:

Luottamus

Osallisuus

Vastuullisuus

Empaattisuus

Yksilöllisyys

Oikeudenmukaisuus

Usko tulevaisuuteen

Toimintamme perustuu ratkaisukeskeiseen ja voimavarakeskeiseen ajattelutapaan. Uskomme, että jokaisesta lapsesta ja perheestä löytyy vahvuuksia, joiden varaan huomista voi alkaa rakentamaan. Arjen turvallisten rakenteiden ja turvallisten aikuisten lisäksi koemme myös toiminnallisuuden tärkeäksi osaksi lapsen kuntoutumista. Haluamme hyödyntää luontoa ja antaa lapsille erilaisia elämyksiä ja kokemuksia, joiden avulla haluamme lisätä lapsen positiivisia onnistumisen kokemuksia, yhdessä tekemisen iloa, sekä samalla kehittää vuorovaikutustaitoja.

Työskentelymme niin lapsen, perheen kuin sosiaalityöntekijöiden ja muiden sidosryhmien, kuin työyhteisön kesken on avointa ja läpinäkyvää, sekä asiakasta ja lasta osallistavaa. Kunnioitamme kaikessa toiminnassamme lapsen ja perheen oikeuksia, sekä osallisuutta omiin asioihinsa.

3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO

RISKIENHALLINTA

Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen

Asiakasturvallisuutta vaarantavien riskien tunnistaminen on omavalvontasuunnitelman ja omavalvonnan toimeenpanon lähtökohta. Ilman epäkohtien tunnistamista ei asiakasturvallisuusriskejä voi ennalta ehkäistä eikä toteutuneisiin epäkohtiin puuttua suunnitelmallisesti. Omavalvonta perustuu riskienhallintaan, jossa palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtien uhkia tulee arvioida monipuolisesti asiakkaan saaman palvelun näkökulmasta.

Riskit voivat aiheutua esimerkiksi riittämättömästä henkilöstömitoituksesta tai toimintakulttuurista, jossa avointa turvallisuuskulttuuria ei tueta riittävästi. Riskejä voi aiheutua fyysisestä toimintaympäristöstä (kynnykset, vaikeakäyttöiset laitteet) ja toimintatavoista kuten esimerkiksi perusteeton asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittaminen tai

asiakkaiden keskinäisestä käyttäytymisestä. Usein riskit ovat monien virhetoimintojen summa. Riskienhallinnan edellytyksenä on, että työyhteisössä on avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa sekä henkilöstö että asiakkaat ja heidän omaisensa uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä epäkohtia

Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat

Riskienhallinnassa laatua ja asiakasturvallisuutta parannetaan tunnistamalla jo ennalta ne kriittiset työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen on vaarassa. Riskienhallintaan kuuluu myös suunnitelmallinen toiminta epäkohtien ja todettujen riskien poistamiseksi tai minimoimiseksi sekä toteutuneiden haittatapahtumien kirjaaminen, analysointi, raportointi ja jatkotoimien toteuttaminen. Esimiehen vastuulla on henkilöstön riittävä perehdytys erityisesti toiminnassa asiakasturvallisuuden kohdistuviin riskeihin.

Riskienhallinnan työnjako

Johdon ja esimiesten tehtävänä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Johto vastaa siitä, että toiminnan turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi voimavaroja. Esimiehillä on päävastuu myönteisen asenneympäristön luomisessa epäkohtien ja turvallisuuskysymysten käsittelylle. Riskienhallinta vaatii aktiivisia toimia koko henkilökunnalta. Työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja -riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Koko yksikön henkilökunnalta vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista. Eri ammattiryhmien asiantuntemus saadaan hyödynnetyksi ottamalla henkilökunta mukaan omavalvonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Riskienhallinnan prosessi on käytännössä omavalvonnan toimeenpanon prosessi, jossa riskienhallinta kohdistetaan kaikille omavalvonnan osa-alueille.

Luettelo riskienhallinnan/omavalvonnan toimeenpanon ohjeista

Toimintaa seurataan jatkuvasti henkilökunnan toimesta ja mikäli normaali toiminnassa tulee poikkeama, raportoidaan se kirjallisesti joko vastaavalle ohjaajalle tai yksikön johtajalle. Henkilökunta on velvoitettu tekemään poikkeamailmoituksen, mikäli toiminnassa tapahtuu jotakin sellaista, mikä poikkeaa normaalista toimintamallista.

Yksikön esimies ja vastaava ohjaaja ovat vastuussa henkilökunnan perehdyttämisestä ja ohjeistamisesta turvallisuusasioissa. Työntekijät osallistuvat riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman tekemiseen, sekä turvallisuutta parantavien toimintatapojen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Teemme vuosittain riskienkartoituksen riskien tunnistamiseksi, jonka pohjalta on laadittu riskienhallintasuunnitelma, joka päivitetään vähintään vuosittain yhdessä henkilökunnan kanssa. Päivitys tehdään useammin, mikäli tarvetta esiintyy.

Henkilökunnalle on laadittu turvallisuusohjeet, sekä toimintaohjeet väkivalta- ja uhkatilanteiden varalle, jokainen henkilökunnasta on velvollinen noudattamaan näitä ohjeita. Ohjeet päivitetään tarpeen mukaan, mutta vähintään kerran vuodessa ja ne käydään yhdessä henkilökunnan kanssa läpi

Riskien tunnistaminen

Riskienhallinnan prosessissa sovitaan toimintatavoista, joilla riskit ja kriittiset työvaiheet tunnistetaan.

Miten henkilökunta, asiakkaat ja läheiset tuovat esille havaitsemansa epäkohdat, laatu- ja poikkeamat ja riskit mukaan lukien sosiaalihuoltolain 48 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus?

Riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Koko yksikön henkilökunnalta vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista.

Työntekijän ja työyhteisön vastuulla on tunnistaa asiakastyön epäkohdat ja niiden uhat ennakkoon siten, että niihin voidaan puuttua riittävän ajoissa. Tarkoituksena on turvata ja taata asiakkaiden hyvä hoito ja huolenpito ja edistää heidän hyvinvointiaan. Sosiaalihuollon työntekijällä on työssään havaitsemien epäkohtien ilmoitusvelvollisuus. Ilmoitusvelvollisuus merkitsee sitä, että sosiaalihuollon henkilöstöön kuuluvan on viipymättä ilmoitettava toimintayksikön toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Toiminnasta vastaavan on ilmoitettava asiasta edelleen hyvinvointialueen sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Lastenkoti Käenpesässä ohjaajat ovat velvollisia ilmoittamaan toiminnanjohtajalle, mikäli havaitsevat epäkohdan lapsen hoidossa ja kasvatuksessa tai mikäli he kokevat jonkun kohtelevan lasta epäasiallisesti.

Mikäli Lastenkoti Käenpesässä lapsi tai hänen vanhempansa havaitsevat epäkohdan voivat he tehdä siitä ilmoituksen Käenpesän ohjaajalle, vastaavalle ohjaajalle tai johtajalle kirjallisesti. Mikäli he kokevat, että epäkohtaa ei korjata tai käsitellä on heillä oikeus tehdä asiasta epäkohtailmoitus omalle sosiaalityöntekijälleen, hyvinvointialueen johtavalle sosiaalityöntekijälle tai aluehallintovirastoon.

Käenpesässä toimintaa seurataan jatkuvasti henkilökunnan toimesta ja mikäli normaalissa toiminnassa havaitaan poikkeama, raportoidaan se kirjallisesti joko vastaavalle ohjaajalle tai yksikön johtajalle. Henkilökunta on velvoitettu tekemään poikkeamailmoituksen, mikäli toiminnassa tapahtuu jotakin sellaista, mikä poikkeaa normaalista toimintamallista.

Esille tulleet laatu-, sekä muut poikkeamat käsitellään henkilökunnan kanssa yhdessä kuukausittain tiimipalavereissa ja mietitään yhdessä mahdolliset korjaustoimenpiteet. Mikäli poikkeama on vakavuudeltaan erittäin vakava, käsitellään poikkeama mahdollisimman nopeasti ja korjaavat toimenpiteet tehdään heti.

Yksikön esimies ja vastaava ohjaaja ovat vastuussa henkilökunnan perehdyttämisestä ja ohjeistamisesta turvallisuusasioista. Työntekijät osallistuvat riskien arviointiin, omavaltasuunnitelman tekemiseen, sekä turvallisuutta parantavien toimintatapojen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Miten asiakkaat ja omaiset tuovat esille havaitsemansa epäkohdat, laatu- ja riskit?

Käenpesässä lasten kanssa käydään läpi kenelle ja miten he voivat kantelun tai muistutuksen tehdä, mikäli he kokevat tulleen epäasiallisesti tai kaltoin kohdelluksi. Muistutuksen voi tehdä kenelle tahansa ohjaajalle, sekä yksikön johtajalle tai vastuualuejohtajalle.

Kantelun voi tehdä aluehallintovirastoon tai Eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Tietoa ja apua asiakkaan oikeuksia koskevissa asioissa saan sosiaaliasiavastaavalta.

Yhteystiedot:

Yksikön johtaja: Jaana Laurén, jaana.lauren@lkkäenpesa.fi puh. 0413153428

Satakunnan hyvinvointialue, vastuualuejohtaja Mari Levonen puh. 044 701 6102

Sosiaaliasiavastaava, Satakunnan hyvinvointialue Jari Mäkinen, puh 0447079132

Sosiaalihuollon ylitarkastaja Tiina Ronkamo tiina.ronkamo@avi.fi puh. 0295 018 00

Eduskunnan oikeusasiamies puh. 09 4321

Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsitleminen

Haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluu niiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi. Vastuu riskienhallinnassa saadun tiedon hyödyntämisestä kehitystyössä on palvelun tuottajalla, mutta työntekijöiden vastuulla on tiedon saattaminen johdon käyttöön. Haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu myös niistä keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa läheisen kanssa. Jos tapahtuu vakava, korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta.

Miten yksikössä käsitellään haittatapahtumat ja läheltä piti -tilanteet ja miten ne dokumentoidaan?

Poikkeamat, epäkohdat ja läheltä piti-tilanteet käsitellään henkilöstöpalaverissa kuukauden välein. Henkilökunnan kanssa mietitään tapahtumaan johtaneita syitä ja sitä miten vastaavat tapaukset voitaisiin tulevaisuudessa ehkäistä tai ainakin mahdollisuutta tapahtumaan pienentää. Pienempiin poikkeuksiin korjaukset tehdään mahdollisimman nopeasti johdon taholta ja vakavat poikkeamat, kuten uhka- ja väkivalta poikkeamat käsitellään välittömästi ja myös korjaavat toimenpiteet tehdään välittömästi. Kaikki toiminnan poikkeamat ja epäkohdat, sekä läheltä piti-tilanteet käsitellään kuitenkin vielä kuukausittaisessa henkilöstöpalaverissa, vaikka korjaavat toimenpiteet olisikin jo tehty.

Korjaavat toimenpiteet

Laatupoikkeamien, epäkohtien ja läheltä piti -tilanteiden sekä haittatapahtumien varalle määritellään korjaavat toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tapahtumien syiden selvittäminen ja niihin perustuen menettelytapojen muuttaminen turvallisemmiksi. Myös korjaavista toimenpiteistä tehdään kirjaukset omaavalvonnassa seuranta-asiakirjaan.

Korjaavien toimenpiteiden seuranta ja kirjaaminen:

Haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluu niiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi. Riskienhallinnassa saatua tietoa hyödynnetään toimintamme kehitystyössä. Lastenkoti Käenpesässä on käytössä poikkeamia varten omat poikkeamailmoitus kaavakkeet. Saapuneet poikkeamat säilytetään kansiossa ja samaan kaavakkeeseen kirjataan, milloin poikkeama on käsitelty, mitkä ovat parannus ehdotukset ja mihin on päädytty. Poikkeamat käsitellään työyhteisön kanssa yhteisesti kuukausipalaverissa.

Korjaavien toimenpiteiden toimeenpano. Sovituista muutoksista työskentelyssä ja muista korjaavista toimenpiteistä tiedottaminen henkilökunnalle ja muille yhteistyötahoille:

Henkilökunnalle muutoksista tiedotetaan samassa henkilöstöpalaverissa missä asia käsitellään, sekä johdon taholta tarvittaessa henkilökohtaisesti. Henkilöstöpalaverien asiat ovat kirjattuna nappulaan, josta poissa olevat työntekijät voiva myöhemmin lukea mahdolliset muutokset. Muutoksen luonteen mukaan tiedotetaan myös yhteistyötahoja ja asiakkaita tarvittaessa joko sähköpostilla tai puhelimitse.

4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Omaavalvonnassa suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Omaavalvontasuunnitelma laaditaan toimintayksikön vastaavan esimiehen ja henkilökunnan yhteistyönä. Omaavalvonnassa eri osa-alueilla voi olla myös omat vastuhenkilöt. Omaavalvonnassa suunnitteluun voivat osallistua myös asiakkaat mahdollisuuksiensa mukaan

Omaavalvonnassa suunnitteluun osallistuneet henkilöt:

Omavalvonnan suunnitteluun ovat osallistuneet yksikönjohtaja Jaana Laurén, vastaava ohjaaja Jerita Ruusunen, sekä ohjaajat Kalle-Heikki Kivinen, Jan-Mikael Laurén ja Aleksí Laurén.

Omavalvonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaa

Jaana Laurén, jaana.lauren@lkkaenpesa.fi

Omavalvontasuunnitelman seuranta

Omavalvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia.

Omavalvontasuunnitelman ajantasaisuuden varmistaminen:

Omavalvontasuunnitelma päivitetään kerran vuodessa tai useammin tarpeen vaatiessa.

Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Ajan tasalla oleva omavalvontasuunnitelman pitää olla julkisesti nähtävänä yksikössä siten, että asiakkaat, läheiset ja omavalvonnasta kiinnostuneet voivat helposti ja ilman erillistä pyyntöä tutustua siihen.

Omavalvontasuunnitelma on nähtävissä asiakas kansiossa yksikön olohuoneessa, sekä Käenpesän nettisivuilla www.lkkaenpesa.fi.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

Palvelutarpeen arviointi

Asiakassuunnitelma

Hoidon ja palvelun tarvetta arvioidaan yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen läheisensä tai laillisen edustajansa kanssa. Arvioinnin lähtökohtana on henkilön oma näkemys voimavaroistaan ja niiden vahvistamisesta. Palvelutarpeen selvittämisessä huomion kohteena ovat toimintakyvyn palauttaminen, ylläpitäminen ja edistäminen sekä kuntoutumisen mahdollisuudet. Palvelutarpeen arviointi kattaa kaikki toimintakyvyn ulottuvuudet, joita ovat fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon toimintakyvyn heikkenemistä ennakoivat eri ulottuvuuksiin liittyvät riskitekijät kuten terveydentilan epävakaus, heikko ravitsemustila, turvattomuus, sosiaalisten kontaktien vähäisyys tai kipu. Asiakassuunnitelmassa asetetaan yhdessä perheen, lapsen ja sosiaalityöntekijän kanssa sijoituksen tavoitteet. Asiakassuunnitelma palaveri pidetään vähintään kerran vuodessa.

Asiakkaan palvelun tarpeen arviointi - mitä mittareita arvioinnissa käytetään?

Lapsen palvelun tarve arvioidaan asiakassuunnitelmassa yhdessä lapsen sosiaalityöntekijän, lapsen ja hänen perheensä kanssa. Lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelma tehdään asiakassuunnitelman pohjalta ja se tarkistetaan tarvittaessa lapsen ja vanhemman kanssa ja yhdessä arvioidaan lapsen edistymistä, sekä palvelujen tarvetta. Käenpesässä on käytössä toimintakykymittari, jolla pystytään arvioimaan lapsen tuen tarvetta, sekä kehitystä. Lisäksi ohjaajat arvioivat päivittäin arjessa lapsen tilannetta ja raportoivat siitä nappulaan. Käenpesän tiimipalavereissa jokaisen lapsen tilannetta arvioidaan moniammatillisessa tiimissä systemaattisin menetelmin.

Asiakkaan ja hänen läheisensä mukaan ottaminen palvelutarpeen arviointiin

Lapsi ja hänen läheisensä osallistuvat sekä asiakassuunnitelmaan, että hoito- ja kasvatussuunnitelman laadintaan. He ovat myös mukana toimintakykymittarin täyttämässä. Sekä lapsi, että vanhempi täyttävät myös heille tarkoitetut toimintakykymittarit, joista saadaan lapsen ja vanhemman omat näkemykset esiin. Lapsen ja perheen käsitys ja arvio tilanteesta ovat oleellinen osa palvelutarpeen arviointia.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma

Hoidon ja tuen tarve kirjataan asiakkaan henkilökohtaiseen hoito- ja kasvatussuunnitelmaan. Suunnitelman tavoitteena on auttaa asiakasta saavuttamaan elämänlaadulle ja kuntoutumiselle asetetut tavoitteet. Hoito- ja kasvatussuunnitelman toteutuminen asiakkaan päivittäisessä hoidossa ja palvelussa riippuu ennen kaikkea työntekijöiden hyvästä perehdyttämisestä. Hoito- ja kasvatussuunnitelmien päivittämiseen ja suunnitelman toteutumatta jääminen on myös asiakasturvallisuuteen liittyvä riski.

Keskeinen omavalvonnan toimeenpanossa sovittava asia on, miten varmistetaan hoitoja kasvatussuunnitelman toteutuminen asiakkaan päivittäisessä hoidossa.

Sen varmistaminen, että henkilökunta tuntee hoito- ja kasvatussuunnitelman sisällön ja toimii sen mukaisesti:

Lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelma käydään läpi kuukausipalavereissa, joissa käydään jokaisen lapsen asiat läpi kuukausittain. Näin henkilökunta pysyy paremmin ajan tasalla jokaisen lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmasta. Lisäksi hoito- ja kasvatussuunnitelmat ovat luettavissa sähköisessä asiakastietojärjestelmä Nappulassa.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30a §)

Sijaishuollossa olevalle lapselle tulee tarvittaessa laatia erillinen hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka täydentää lastensuojelulain 30 §:n mukaista asiakassuunnitelmaa. Suunnitelma tulee laatia viipymättä lapselle, jos häneen on kohdistettu tai tullaan kohdistamaan rajoitustoimenpiteitä, eikä hänelle ole aiemmin laadittu hoito- ja kasvatussuunnitelmaa. Suunnitelman tarkoituksena on rajoitustoimenpiteiden ennaltaehkäisy ja niihin varautuminen.

Hoito- ja kasvatussuunnitelman tarkoituksena on havainnollistaa asiakassuunnitelmaan kirjatut tavoitteet ja kuvata yksityiskohtaisesti, miten lapsen tarpeisiin vastataan turvaten lapsen hyvä kohtelu. Hoito- ja kasvatussuunnitelma on tehtävä yhdessä lapsen kanssa. Suunnitelmaa varten on kuultava myös lapsen huoltajia ja se on annettava tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma laatiminen ja sen toteutumisen seuranta

Hoito- ja kasvatussuunnitelma laaditaan yhdessä lapsen ja hänen perheensä kanssa asiakassuunnitelman pohjalta ja se päivitetään yhdessä aina tarvittaessa. Hoito- ja kasvatussuunnitelman toteutumista seurataan arjessa päivittäin ohjaajien taholta, jonka lisäksi omaohjaajat suunnittelevat lapelle hänen tavoitteidensa mukaisen viikko-ohjelman. Hoito- ja kasvatussuunnitelman toteutumista laajemmin arvioidaan kuukausittain henkilökunnan tiimipalaverissa moniammatillisessa työryhmässä.

Asiakkaan kohtelu

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Sosiaalihuollon palveluissa henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Lastensuojelun edunvalvonta

Lastensuojelulain 22 §:n mukaan lapselle tulee määrätä edunvalvoja käyttämään huoltajan sijasta lapsen puhevaltaa, jos on perusteltu syy olettaa:

- ettei huoltaja voi puolueettomasti valvoa lapsen etua asiassa ja
- edunvalvojan määrääminen on tarpeen asian selvittämiseksi tai muutoin lapsen edun turvaamiseksi.

Perusteltu syy on olemassa silloin, kun voidaan objektiivisesti arvioiden olettaa, että huoltaja joutuu lojaliteettiriitaan tai on ilmeinen eturistiriita niin, että hänen puolueettomuutensa vaarantuu.

Esimerkkejä ilmeisestä eturistiriitatilanteesta huoltajan ja lapsen välillä:

- Huoltajaa tai hänelle läheistä henkilöä epäillään lapsen pahoinpitelystä tai seksuaalisesta hyväksikäytöstä.
- Huoltaja ei terveydentilansa vuoksi kykene käyttämään puolueettomasti lapsen puhevaltaa.

- Huoltajat eivät kykene esim. asiakassuunnitelmaa tarkistettaessa erottamaan riittävästi toisistaan omia ja lasten tarpeita ja siten puolueettomasti valvomaan lapsen etua.
- Huoltajan passiivisuus käyttää lapsen puhevaltaa
- Lapsen yksityisyyden suojaan liittyvät kiistatilanteet

Miten yksikössä vahvistetaan asiakkaiden itsemääräämisoikeuteen liittyviä asioita kuten yksityisyyttä, vapautta päättää itse omista jokapäiväisistä toimista ja mahdollisuutta yksilölliseen ja omannäköiseen elämään

Lapsella on Käenpesässä oikeus tulla kuulluksi itseään koskevissa asioissa. Lapsella on oikeus päättää ikätasoisesti häntä koskevista asioista ja tämä otetaan huomioon laadittaessa lapsen hyvää kohtelua koskevaa suunnitelmaa lapsien kanssa, sekä hänen viikko- ja päivä ohjelmiaan laadittaessa. Lapsella on oikeus päättää asioistaan ja ilmaista mielipiteensä asioihin ja hänen toiveitaan toteutetaan, mikäli ne ovat hänen etunsa ja hyvinvointinsa mukaisia.

Käenpesässä lapset kohdataan aidosti ja kunnioittavasti ja työskentely lähtee aina lapsen yksilöllisistä tarpeista. Lasta kuullaan ja hänen mielipiteensä otetaan huomioon häntä koskevissa asioissa. Lapsen itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan ja ikä- ja kehitystaso huomioiden häntä pyritään tukemaan omien asioidensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lapsella on aina oikeus tulla kuulluksi itseään koskevissa asioissa, sekä päätöksissä. Käenpesässä lapsella on oikeus omaan yksityisyyteen, fyysiseen koskemattomuuteen, sekä turvallisuuteen. Lapset kohdataan aidosti ja heistä välitetään. Aikuisten tehtävä Käenpesässä on olla lapsille läsnä, kuuntelevana ja turvallisena aikuisena.

Sosiaalihuollon asiakkaan hoito ja huolenpito perustuu ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen, ja palveluja toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta henkilön itsemääräämisoikeutta. Sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Itsemääräämisoikeutta rajoittavista toimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen. Asiakkaan hoito-, palvelu- tai kuntoutussuunnitelmaan kirjataan itsemääräämisoikeuden rajoittamisen käytännöistä ja välineistä.

Rajoitustoimenpiteiden käyttäminen on tarkoitettu tilanteisiin, joissa lapsen tai jonkun muun henkilön ruumiillinen koskemattomuus, terveys ja kehitys tai arvokas omaisuus on vaarassa, eikä niitä voi turvata pelkästään keskustelemalla ja sopimalla.

Rajoitustoimenpiteet on lueteltu lastensuojelulaissa ja nämä ovat:

- Yhteydenpidon rajoittaminen
- Aineiden ja esineiden haltuunotto
- Henkilötarkastus
- Henkilökatsastus

- Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen
- Kiinnipitäminen
- Liikkumisvapauden rajoittaminen
- Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen
- Eristäminen
- Erityinen huolenpito 12 vuotta täyttäneelle lapselle

Lasten ja nuorten itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta on erityiset säännökset lastensuojelulain (417/2007) 11 Luvussa

Mistä itsemääräämisoikeuden rajoittamista ja vahvistamista koskevia periaatteita yksikössä on sovittu ja ohjeistettu?

Rajoitustoimenpiteet ovat viimesijainen keino puuttua lapsen oikeuksiin. Yksikössä käytettävät rajoitustoimenpiteet perustuvat aina lastensuojelulakiin. Yksikköön on laadittu tarkka ohjeistus rajoitustoimenpiteitä varten. Päätökset tekee aina yksikön johtaja tai hänen määräämänsä hoito- ja kasvatushenkilöstöön kuuluva henkilö. Päätökset tehdään asiakastieto ohjelma Nappulan lomakkeille ja tallennetaan asiakastietojärjestelmään. Päätökset toimitetaan tiedoksi asianomaisille lain edellyttämällä tavalla.

Lastensuojelun sijaishuollon yksilöille on säädetty velvollisuus laatia yksikölle yleinen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa. Sen laatimisessa ja tarkistamisessa on kuultava yksikköön sijoitettuja lapsia ja heille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen ja se tulee käydä läpi yhdessä lasten kanssa. Suunnitelma on erillinen asiakirja, joka tulee sijoittaa kaikkien nähtäville. Suunnitelma tulee lähettää tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle kunnalle ja lasten asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille. Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma tulee arvioida ja tarkistaa vuosittain. Suunnitelman sisällöstä on annettu yksityiskohtaiset säännökset lastensuojelulain 61 b §:ssä. Lisätietoa suunnitelmasta löytyy THL:n ylläpitämästä [lastensuojelun käsikirjasta](#).

Laadittu pvm. 1.10.2020 Tarkistettu pvm. 20.9.2021 päivitetty, 9/2022, 1.4.2023, 10.6.2024

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle, mikäli hän on tyytymätön kohteluunsa. Palvelun perusteessa ostosopimukseen muistutus tehdään järjestämistä vastuussa olevalle viranomaiselle. Yksikössä tulisi kuitenkin ilman muistutustakin kiinnittää huomiota ja tarvittaessa reagoida epäasialliseen tai loukkaavaan käytökseen asiakasta kohtaan.

Miten varmistetaan asiakkaiden asiallinen kohtelu ja miten menetellään, jos epäasiallista kohtelua havaitaan

Käenpesässä jokainen henkilökunnasta sitoutuu kohtelevaan lapsia asiallisesti ja oikeudenmukaisesti. Mikäli henkilökunta havaitsee lapsen epäasiallista kohtelua ovat he velvollisia ilmoittamaan asiasta välittömästi yksikön johtajalle tai vastaavalle ohjaajalle.

Miten asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa käsitellään asiakkaan kokema epäasiallinen kohtelu, häiritsevät tapahtumat tai vaaratilanne

Tilanteesta riippuen kaikki asiakkaan, hänen omaisensa tai läheisensä kokema epäasiallinen kohtelu, häiritsevät tapahtumat tai vaaratilanne käsitellään sekä lapsen, että vanhempien kanssa, joko omaohjaajien, vastaavan ohjaajan tai yksikön johtajan kanssa yhdessä.

Asiakkaan osallisuus

Asiakkaiden ja omaisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen

Eri-ikäisten asiakkaiden ja heidän perheidensä ja läheistensä huomioon ottaminen on olennainen osa palvelun sisällön, laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä. Koska laatu ja hyvä hoito voivat tarkoittaa eri asioita henkilöstölle ja asiakkaalle, on systemaattisesti eritavoin kerätty palautteita tärkeää saada käyttöön yksikön kehittämiseksi. Asiakkaan ja läheisten osallisuus tarkoittaa heidän näkemyksensä ja toiveidensa huomioon ottamista kaikissa palveluun ja toiminnan kehittämiseen liittyvissä tilanteissa.

Palautteen kerääminen, käsittely ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä

Asiakkaan ja heidän läheisensä osallistuminen yksikön toiminnan, laadun ja omavalvonnan kehittämiseen ja asiakaspalautteen kerääminen

Suullista asiakaspalautetta kerätään jatkuvasti, sitä voivat antaa asiakkaat ja heidän läheisensä niin henkilökunnalle kuin johtajallekin. Vuosittain tehdään lapsille, vanhemmille, sekä sijoitettaville sosiaalityöntekijöille kirjallinen asiakaspalautte kysely.

Palautteen hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä

Kaikki asiakaspalautteet käsitellään yhdessä henkilökunnan kanssa ja niiden tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja muuttamisessa.

Asiakkaan oikeusturva

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioittaen. Tosiasialliseen hoitoon ja palveluun liittyvät päätökset tehdään ja toteutetaan asiakkaan ollessa palvelujen piirissä. Palvelun laatuun tai

saamaansa kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Muistutuksen vastaanottaja Jaana Laurén jaana.lauren@lkkaenpesa.fi ja Jerita Ruusunen jerita.ruusunen@lkkanepe.fi

Sosiaaliasiavastaavan yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamistaan palveluista

Sosiaaliasiavastaava tehtävänä on neuvoa sosiaalihuollon asiakasta. Neuvonta liittyy asiakkaan asemaan ja oikeuksiin. Asiat voivat liittyä kunnan tuottamiin sosiaalipalveluihin tai kunnan ostamiin yksityisiin sosiaalipalveluihin.

Sosiaaliasiavastaavan tehtävänä on:

Neuvoa, jos haluaa kysyä sosiaalihuollon asiakaslaista.

Auttaa, jos haluaa tehdä muistutuksen. Muistutuksen voi tehdä, mikäli kokee saaneensa huonoa kohtelua palvelun yhteydessä. Muistutus tehdään sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon viranhaltijalle.

Tiedottaa oikeuksista.

Seurata asiakkaiden oikeuksien kehitystä kunnassa.

Sosiaaliasiamiehen yhteystiedot: Jari Mäkinen puh. 044 707 9132

Yksikön toimintaa koskevat muistutukset, kantelu- ja muut valvontapäätökset käsitellään ja huomioidaan toiminnan kehittämisessä

Käenpesässä lasten kanssa käydään läpi kenelle ja miten he voivat kantelun tai muistutuksen tehdä, mikäli he kokevat tulleen epäasiallisesti tai kaltoin kohdelluksi. Lastenkoti Käenpesässä jokainen muistutus ja muut valvontapäätökset käsitellään johdon, sekä henkilökunnan kesken. Näiden perusteella tehdään vaadittavat korjaavat toimenpiteet. Asiakkaiden tekemät muistutukset käsitellään myös yhdessä asiakkaiden kanssa. Toiminnan kehittämisessä huomioidaan tulleet muistutukset ja valvontapäätökset, sekä niiden pohjalta esiin tulleet asiat.

Tavoiteaika muistutusten käsittelylle: Muistutukset pyritään käsittelemään mahdollisimman pian niiden saapumisen jälkeen, mielellään kahden viikon sisällä.

6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Asiakkaiden hoito- ja kasvatussuunnitelmiin kirjataan tavoitteita, jotka liittyvät päivittäiseen liikkumiseen, ulkoiluun, kuntoutukseen ja kuntouttavaan toimintaan. Lasten palvelujen laatua on kuvattu [THL:n ylläpitämässä Lastensuojelun laatusuosituksessa](#).

Miten palvelussa edistetään asiakkaiden fyysistä, psyykkistä, kognitiivista ja sosiaalista toimintakykyä sekä osallisuutta?

Käenpesässä lapsen hoito ja kasvatustavoitteet perustuvat lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen. Hoidon perustana on ratkaisu- ja voimavarakeskeinen lähestymistapa. Käenpesässä painotetaan toiminnalliseen, elämykselliseen, sekä luonnonläheiseen toimintaan. Yhdessä tekemisen ja toimimisen lomassa on hyvä harjoitella sosiaalisia taitoja ja luonto elementtinä auttaa lasta rauhoittumaan ja tarjoaa mukavia yhdessä olon kokemuksia ja onnistumisen tunteita. Lapset kohdataan aidosti ja omaohjaaja työskentelyssä käytetään terapeutista työskentelyotetta. Arki Käenpesässä rakentuu säännölliseen ja ennakoitavaan turvalliseen päiväohjelmaan, sekä koulunkäynnin turvaamiseen.

Käenpesässä jokaisella lapsella on kaksi omaohjaajaa, jotka työskentelevät lapsen, sekä hänen perheensä kanssa intensiivisesti. Omaohjaajat hoitavat lähes kaikki lapsen asiat ja toimivat yhteistyölinkkeinä lapsen verkostoihin, kouluihin, terveystieteisiin jne. Omaohjaajat huolehtivat palavereissa ja muissa tilanteissa, että lapsen ääni tulee kuulluksi ja että hän saa ilmaista oman mielipiteensä häntä koskevissa asioissa. Omaohjaaja on tiiviissä yhteistyössä lapsen perheen kanssa ja tukee perhettä heidän vanhemmuudessaan. Perheen mukaan ottaminen ja yhteistyö vanhempien kanssa vahvistavat lapselle tärkeiden ihmissuhteiden jatkuvuutta, sekä antaa työkaluja vanhemmuuteen.

Käenpesässä lapsia ohjataan terveellisiin elämäntapoihin, sekä erilaisten harrastusten pariin. Lapsille laaditaan henkilökohtainen viikko-ohjelma, jonka suunnittelussa lapsi itse on mukana. Lapsella on mahdollisuus vaikuttaa oman viikko- ja päiväohjelmansa laadintaan. Lapsen toiveita kuunnellaan ja hänen mielipiteensä huomioidaan ikätaso ja lapsen etu huomioiden.

Käenpesän henkilökunnalla on laaja-alaista erityisosaamista erilaisista työskentelymenetelmistä, jotka näkyvät arjen toiminnoissa. Henkilökunnalta löytyy koulutusta lasten ja nuorten mielenterveys ja psykiatriseen hoito työhön. Joukossamme on neuropsykiatrisia valmentajia, vig ohjaajia, voimauttavan valokuvan taitajia, sekä lisäksi henkilökunnassa on perheterapeutti.

Liikunta-, kulttuuri- ja harrastustoiminnan toteutuminen:

Käenpesän arki perustuu paljolti toiminnalliseen tekemiseen, luontoretkiin, erilaisten harrastusten kokeilemiseen ja yhdessä pelailuun ja toimimiseen. Jokaiselle lapselle

pyritään löytämään mieluisa harrastus, mutta mikäli lapsi ei löydä itselleen mieluista harrastusta on Käenpesässä tarjolla runsaasti erilaista toimintaa.

Asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumisen seuranta

Asiakkaiden tavoitteita ja toimintakykyä arvioidaan tiiviisti päivittäin havainnoimalla lapsen olemista ja toimintaa. Lisäksi omaohjaajat arvioivat yhdessä lapsen kanssa tavoitteiden toteutumista säännöllisesti ja miettivät yhdessä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Lasten tavoitteita ja toimintakykyä seurataan säännöllisesti myös toimintakykymittarin avulla. Toimintakykymittarin täyttävät erikseen lapsi, vanhempi/vanhemmat, sekä työyhteisö kolmen kuukauden välein.

Ravitsemus

Ravinto ja ruokailu sekä niihin liittyvä tapakulttuuri ovat keskeinen asiakkaille tärkeä osa monia sosiaalihuollon palveluja. Ravitsemuksessa huomioidaan ruokaviraston voimassa olevat väestötason ja eri ikäryhmille annetut [ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset](#).

Ruokailun järjestämisessä on huomioitava asiakkaiden toiveiden lisäksi erityisruokavaliot (diabetes, autoimmuunisairaudet, ruoka-aineyliherkkyydet, -allergiat ja -intoleranssit) niin, että kaikki osapuolet voivat tuntea olonsa turvalliseksi. Uskontoon tai eettiseen vakaumukseen perustuvaa ruokavaliota ovat osa monikulttuurista palvelua, mikä tulee palvelussa ottaa huomioon.

Yksikön ruokahuollon järjestäminen

Lastenkoti Käenpesässä valmistetaan ruoka itse ohjaajien toimesta valmiiksi laaditun ruokalistan perusteella. Käenpesässä on käytössä kuuden viikon kiertävä ruokalista. Ohjaajista kaikki ovat suorittaneet hygieniapassin.

Asiakkaiden erityisten ruokavalioiden ja rajoitteiden huomioiminen

Lasten allergiat ja erilaiset rajoitteet otetaan huomioon ja valmistetaan tarvittaessa lapselle rajoitteiden mukaista ruokaa.

Asiakkaiden riittävää ravinnon ja nesteen saannin, sekä ravitsemuksen tason seuraminen

Käenpesässä tarjotaan terveellistä ja monipuolista ruokaa, sekä ohjataan lapsia terveellisiin elämäntapoihin. Käenpesässä syödään säännöllisesti suositusten mukaisesti aamupala, lounas, välipala, päivällinen ja illallinen. Lisäksi nälän yllättäessä jääkaapissa on aina jotain tarjolla. Aikuiset syövät lasten kanssa yhdessä ohjaten lapsia oikeisiin

ruokailutottumuksiin. Samalla aikuiset myös havainnoivat lasten syömistä, jotta he saavat riittävästi ravintoa.

Hygieniakäytännöt

Yksikön hygieniatasolle asetetut laadulliset tavoitteet ja sen toteutumiseksi laaditut toimintaohjeet sekä asiakkaiden yksilölliset hoito- ja kasvatussuunnitelmat asettavat oma-valvonnan tavoitteet, joihin kuuluvat asiakkaiden henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimisen lisäksi infektioiden ja muiden tarttuvien sairauksien leviämisen estäminen.

Yksikön siivous ja pyykkihuolto ovat tärkeä osa-alue yleisen hygieniatason ja infektioiden leviämisen torjumisessa.

Hygieniakäytännöistä suositellaan laadittavaksi yksikön oma ohje normaaliajan tilanteeseen ja lisäksi poikkeusajan tilanteisiin.

Miten yksikössä seurataan yleistä hygieniatasoa ja miten varmistetaan, että asiakkaiden tarpeita vastaavat hygieniakäytännöt toteutuvat laadittujen ohjeiden ja asiakkaiden hoito- ja kasvatussuunnitelmien mukaisesti?

Hygieniasta huolehtiminen kuuluu osana lasten hoitoon ja kasvatukseen. Opastamme ja autamme lasta hänen hygieniansa hoidossa. Lapsia opastetaan hyvään hygieniaan, peseytymiseen, hampaiden pesuun, siivoamiseen, sekä pyykkihuoltoon ikätason mukaisesti. Ohjaajat valvovat hygieniakäytäntöjen toteutumista.

Infektioiden ja tarttuvien sairauksien leviämisen ennaltaehkäisy

Käenpesässä on laadittuna erilliset hygienia ja toimintaohjeistukset, ohjeistukset pandemioiden ja tarttuvien sairauksien varalle. Ennalta ehkäisynä huolehditaan hyvästä käsihygieniasta (käsien pesusta), sekä sairastunut lapsi viettää sairaana aikaansa pääasiallisesti omassa huoneessaan tarttuvan sairauden ehkäisemiseksi.

Siivous ja pyykkihuolto

Käenpesässä ohjaajat huolehtivat pääsääntöisesti yhteisten tilojen siivouksesta laaditun siivouslistan mukaisesti. Tiistaisin on viikkosiivous päivä, jolloin lapset siivoavat omat huoneensa, sekä osallistuvat myös yhteisten tilojen siivoukseen. Talon yhteisistä pyykeistä huolehtii yövuorolainen ja lapset pesevät itse omat pyykkinsä ohjaajien opastuksella.

Miten henkilökunta on koulutettu/perehdytetty yksikön puhtaanapidon ja pyykkihuollon toteuttamiseen ohjeiden ja standardien mukaisesti?

Käenpesässä on siivoussuunnitelma, joka on käyty henkilökunnan kanssa läpi. Siivoussuunnitelmassa on yksilöity siivottavat alueet ja miten ja milloin siivous niissä suoritetaan. Siivoussuunnitelman ohjeet ovat hyvin avattu ja siivous on ohjeistettu siihen pesuaineita ja välineitä myöten.

Terveyden- ja sairaanhoito

Palvelujen yhdenmukaisen toteutumisen varmistamiseksi on yksikölle laadittava toimintaohjeet asiakkaiden suun terveydenhoidon sekä kiireettömän ja kiireellisen sairaanhoidon järjestämisestä. Toimintayksiköllä on oltava ohje myös äkillisen kuolemantapauksen varalta.

Miten varmistetaan asiakkaiden suunhoitoa, kiireetöntä sairaanhoitoa, kiireellistä sairaanhoitoa ja äkillistä kuolemantapausta koskevien ohjeiden noudattaminen?

Terveyden- ja sairaanhoito lapsille järjestetään pääsääntöisesti julkisten palveluiden kautta. Lapsen kiireettömästä terveydenhuollosta on vastuussa lapsen omaohjaajat ja kiireellisissä tapauksissa hoidon järjestämisestä vastuussa on vuorossa oleva ohjaaja. Erikoissairanhoidossa käytetään joko lapsen olemassa olevia hoitokontakteja tai alueen palveluja. Lasten alle 13-vuotiaiden psykiatriset palvelut sijaitsevat Porissa ja nuorten yli 13-vuotiaiden vastaavat palvelut Raumalla, Porissa ja Harjavallassa. Lasten tulotarkastukset ovat lääkäriasema Mehiläisessä.

Miten pitkäaikaissairaiden asiakkaiden terveyttä edistetään ja seurataan?

Pitkäaikaissairaiden asiakkaiden terveyttä edistetään ja seurataan lääkärin ohjeiden mukaisesti.

Kuka yksikössä vastaa asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidosta?

Asiakkaiden tavallisesta terveyden- ja sairaanhoidosta vastaavat ohjaajat, joista ensisijaisesti sairaanhoitajat. Mikäli lapsi tarvitsee lääkäriä tai sairaanhoitoa, ohjataan hänet julkisten palvelujen piiriin ja he vastaavat tuolloin lapsen terveyden ja sairauden hoidosta.

Lääkehoito

Yksikön lääkehoito perustuu yksikkökohtaiseen lääkehoitosuunnitelmaan, jota päivitetään säännöllisesti. Lääkehoitosuunnitelma on osa henkilöstön perehdyttämistä. Turvallinen lääkehoito - oppaassa linjataan muun muassa lääkehoidon toteuttamiseen periaatteet ja siihen liittyvä vastuunjako sekä vähimmäisvaatimukset, jotka yksikön ja lääkehoidon toteuttamiseen osallistuvan työntekijän on täytettävä. Oppaan ohjeet koskevat sekä yksityisiä että julkisia lääkehoitoa toteuttavia yksiköitä. Oppaan mukaan palveluntuottajan on nimettävä yksikölle lääkehoidon vastuuhenkilö.

Omavalvonnassa tulee tunnistaa ja korjata riskit, jotka johtuvat osaamiseen liittyvistä puutteista tai epäselvistä menettelytavoista lääkehoidon ja lääkehuoltoon toteuttamisessa.

Miten lääkehoitosuunnitelmaa seurataan ja päivitetään?

Lääkehoitosuunnitelma päivitetään tarpeen mukaan, mutta vähintään kerran vuodessa. Lääkehoito-suunnitelman toteutumisen seurannasta ja päivittämisestä vastaa lääkehoidosta vastaava sairaanhoitaja Jerita Ruusunen.

Kuka vastaa lääkehoidosta?

Lääkehoidosta vastaava sairaanhoitaja Jerita Ruusunen.

Monialainen yhteistyö

Sosiaalihuollon asiakas saattaa tarvita useita palveluja yhtäaikaaisesti ja iäkkäiden asiakkaiden siirtymät palvelusta toiseen ovat osoittautuneet erityisen riskialttiiksi. Myös lastensuojelun asiakas voi tarvita koulun, terveydenhuollon, psykiatrian, kuntoutuksen tai varhaiskasvatuksen palveluja. Jotta palvelukokonaisuudesta muodostuisi asiakkaan kannalta toimiva ja hänen tarpeitaan vastaava, vaaditaan palvelunantajien välistä yhteistyötä, jossa erityisen tärkeää on tiedonkulku eri toimijoiden välillä.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi.

Yhteistyö ja tiedonkulku asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien ja eri hallinnonalojen kanssa

Teemme aktiivista yhteistyötä lapsen sidosryhmien, kuten koulun, sosiaalitoimen, psykiatrian, terveydenhuollon ja kuntoutuksen kanssa. Kiinnitämme huomiota tiedonkulkuun eri verkostojen kanssa. Pääsääntöisesti yhteistyöstä verkostojen kanssa vastaavat lapsen omaohjaajat.

7 ASIAKASTURVALLISUUS

Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Sosiaalihuollon omavalvonta koskee asiakasturvallisuuden osalta sosiaalihuollon lainsäädännöstä tulevia velvoitteita. Palo- ja pelastusturvallisuudesta sekä asumisterveyden turvallisuudesta vastaavat eri viranomaiset kunkin alan oman lainsäädännön perusteella. Asiakasturvallisuuden edistäminen edellyttää kuitenkin yhteistyötä muiden turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Palo- ja pelastusviranomaiset asettavat omat velvoitteensa edellyttämällä mm. poistumisturvallisuussuunnitelman ja ilmoitusvelvollisuus palo- ja muista onnettomuusriskeistä pelastusviranomaisille.

Osana asiakasturvallisuuden varmistamista ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavan toimintayksikön on tullut tehdä terveydensuojelulain nojalla annetun asetuksen (1280/1994) 4 §:n mukainen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle.

Miten yksikkö kehittää valmiuksiaan asiakasturvallisuuden parantamiseksi ja miten yhteistyötä tehdään muiden asiakasturvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa?

Käenpesässä on olemassa paloviranomaisen hyväksymä pelastussuunnitelma, sekä poistumisselvitys.

Henkilökunnalle järjestetään säännöllisesti alkusammutuskoulutus yhdessä lasten kanssa, lisäksi järjestämme säännöllisesti pelastautumisharjoitukset ja kävelemme henkilökunnan kanssa säännöllisesti turvallisuuskävelyn, jossa tutustutaan talon palohälyttimiin ja talotekniikkaan turvallisuuden näkökulmasta.

Uhan ja väkivallan varalta koko henkilökunnalla on voimassa olevat Mapa koulutukset. Lisäksi yksikköön on laadittuna turvallisuusohjeet uhka- ja vaaratilanteiden varalle.

Henkilöstö

Hoito- ja hoivahenkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon toimintaan sovellettava lainsäädäntö, kuten esimerkiksi lastensuojelulaki sekä sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettu laki, joka tuli voimaan 1.3.2016. Toiminnassa otetaan huomioon myös luvassa määritelty henkilöstömitoitus ja rakenne. Tarvittava henkilöstömäärä riippuu asiakkaiden avun tarpeesta, määrästä ja toimintaympäristöstä. Sosiaalipalveluja tuottavissa yksiköissä huomioidaan erityisesti henkilöstön riittävä sosiaalihuollon ammatillinen osaaminen.

Omavalvontasuunnitelmasta pitää käydä ilmi, paljonko yksikössä toimii hoitohenkilöstöä, henkilöstön rakenne (eli koulutus ja työtehtävät) sekä minkälaisia periaatteista on sovittu liittyen sijaisten/varahenkilöstön käyttöön. Julkisesti esillä pidettävään suunnitelmaan ei kirjata työntekijöiden nimiä vaan henkilöstön ammattinimike, työtehtävät, henkilöstömitoitus ja henkilöstön sijoittuminen eri työvuoroihin. Suunnitelmaan kuuluu kirjata myös tieto siitä, miten henkilöstövoimavarojen riittävyys varmistetaan myös poikkeustilanteissa.

Yksikön hoito- ja hoivahenkilöstön määrä ja rakenne

Lastenkoti Käenpesässä työskentelee Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia. Yksikkö ovat vahvasti resursoitu erityisyksikkö. Molemmissa yksiköissä henkilökuntaa on 9 ja mikäli tilanne edellyttää palkataan sijaisia lisätyövoimaksi. Henkilökunnasta vähintään 50 %:lla on sosiaali- ja terveysalan Amk tutkinto ja loppuilla joko lähihoitajan ja tai muu alalle soveltuva hoito- ja kasvatustutkinto

Sijaisten käytön periaatteet

Sijaisia käytetään tarpeen mukaan. Sijaset ovat pääasiassa sosiaali- ja terveysalan tutkinnon suorittaneita. Sijaisena voidaan käyttää myös alan opiskelijoita, mutta he eivät koskaan ole työvuorossa yksinään.

Miten henkilöstövoimavarojen riittävyys varmistetaan

Henkilöstön jaksaminen ja tyytyväisyys on hyvin tehdyn laadukkaan työn perusta. Huolehdimme henkilökuntamme hyvinvoinnista mm. työvuorosuunnittelun avulla, tyhy toiminnalla, sekä panostamme hyvään ja positiiviseen työilmapiiriin. Työnohjausta järjestetään säännöllisesti.

Miten varmistetaan vastuuhenkilöiden/lähiesimiesten tehtävien organisointi siten, että lähiesimiestyöhön riittävästi aikaa?

Lastenkoti Käenpesässä on johtaja, sekä vastaava ohjaaja, jotka jakavat keskenään työtehtäviä. Molemmat tekevät vuorotyötä, jolloin kosketuspinta johdettavaan työhön säilyy ja lähiesimies on paikalla ja ohjaajien saatavilla paremmin.

Miten varmistetaan riittävä tuki- ja avustavissa työtehtävissä työskentelevien henkilöstön määrä?

Tarvittaessa palkataan tuki- ja avustaviin työtehtäviin lisäresursseja.

Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Henkilöstön rekrytointia ohjaavat työlainsäädäntö ja työehtosopimukset, joissa määritellään sekä työntekijöiden että työnantajien oikeudet ja velvollisuudet. Erityisesti palkattaessa asiakkaiden perheen ja lasten kanssa työskenteleviä työntekijöitä otetaan huomioon erityisesti henkilöiden soveltuvuus ja luotettavuus. Rekrytointitilanteessa työnantajan tulee tarkistaa hakijaa koskevat rekisteritiedot sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä (Suosikki). Tämän lisäksi yksiköllä voi olla omia henkilöstön rakentamiseen ja osaamiseen liittyviä rekrytointiperiaatteita, joista avoin tiedottaminen on tärkeää niin työn hakijoille kuin työyhteisön työntekijöille.

Henkilökunnan rekrytointia koskevat periaatteet

Rekrytoitaessa työnhakijat haastatellaan tarkasti ja heidän soveltuvuuttaan arvioi haastattelussa useampi ihminen. Kaikilta työntekijöiltä vaaditaan rikosrekisteriote ennen ensimmäistä työvuoroa. Työsuhteen alussa noudatamme kuuden kuukauden koeaikaa varmistaksemme, että palkattu henkilö on juuri meidän yksikköömme oikea ihminen.

Miten rekrytoinnissa otetaan huomioon erityisesti asiakkaiden kodeissa ja lasten kanssa työskentelevien soveltuvuus ja luotettavuus?

Rekrytointi haastattelussa kiinnitetään erityisesti huomiota haastateltavan soveltuvuuteen, kokemukseen alalta ja ihmissuhdetaitoihin. Jokaiselta työntekijältä tarkastetaan rikosrekisteriote ja mahdollisilta suositelijoilta tarkastetaan työntekijän suositukset.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Toimintayksikön hoito- ja kasvatushenkilöstö perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita ja pitkään töistä poissaolleita. Johtamisen ja koulutuksen merkitys korostuu, kun työyhteisö omaksuu uudenlaista toimintakulttuuria ja suhtautumista asiakkaisiin ja työhön mm. itsemääräämisoikeuden tukemisessa tai omavalvonnassa. Sosiaalihuollon ammattihenkilölaissa säädetään työntekijöiden velvollisuudesta ylläpitää ammatillista osaamistaan ja työnantajien velvollisuudesta mahdollistaa työntekijöiden täydennyskouluttautuminen. Erityisen tärkeä täydennyskoulutuksen osa-alue on henkilökunnan lääkehoito-osaamisen varmistaminen.

Työntekijöiden ja opiskelijoiden perehdytys asiakastyöhön ja omavalvonnan toteuttamiseen.

Yksikköön on laadittu perehdytysohjelma, joka käydään huolellisesti läpi jokaisen uuden työntekijän kanssa. Perehdytysvastuuseen määrätään joku talon tavat tietävä ohjaaja, mutta kaikki ohjaajat ovat vastuussa uuden työntekijän huolellisesta perehdyttämisestä. Myös perehdytettävä itse on vastuussa perehdytyksestä kyselemällä ja ottamalla selvää toimintatavoista. Opiskelijat perehdytetään siinä määrin kuin se on tarpeellista heidän opiskelunsa kannalta.

Henkilökunnan täydennyskoulutuksen järjestäminen

Yksikköön laaditaan vuosittain koulutussuunnitelma, jonka mukaan koulutukset järjestetään kulloisenkin tarpeen mukaan. Mapa ja EA koulutukset järjestetään säännöllisesti niin, että ne ovat aina koko henkilökunnalla voimassa. Tavoitteena on, että jokaisella henkilökunnasta on suoritettuna 5 op lasten ja nuorten mielenterveys ja psykiatrisen hoidon koulutusta, mikäli se ei ole sisällynyt tutkintoon.

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Laki 741/2023 sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta §29 ohjaa henkilökunnan ilmoitusvelvollisuutta. Palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön on ilmoitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden. Laissa korostetaan, ettei ilmoituksen tehneeseen henkilöön saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

Ilmoituksen vastaanottaneen tulee käynnistää toimet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi ja ellei niin tehdä, ilmoituksen tekijän on ilmoitettava asiasta aluehallintovirastolle. Yksikön omavalvonnassa on määritetty, miten riskienhallinnan prosessissa epäkohtiin liittyvät korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Jos epäkohta on sellainen, että se on

korjattavissa yksikön omavalvonnan menettelyssä, se otetaan välittömästi siellä työn alle. Jos epäkohta on sellainen, että se vaatii järjestämisvastuussa olevan tahon toimenpiteitä, siirretään vastuu korjaavista toimenpiteistä toimivaltaiselle taholle.

Aluehallintovirasto: Sosiaalihuollon ylitarkastaja Tiina Ronkamo tiina.ronkamo@avi.fi
puh. 0295 018 00

Miten henkilökunnan velvollisuus tehdä ilmoitus asiakkaan palveluun liittyvistä epäkohdista tai niiden uhista on järjestetty ja miten epäkohtailmoitukset käsitellään sekä tiedot siitä, miten korjaavat toimenpiteet toteutetaan yksikön omavalvonnassa (katso luku 3 Riskienhallinta).

Henkilökunnalla on velvollisuus viipymättä ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista kirjallisesti. Lastenkoti Käenpesän lääkehuoneessa on kansio, josta löytyy epäkohtailmoituksille ja poikkeamille oma kansionsa. Kirjallinen epäkohtailmoitus toimitetaan toiminnanjohtajalle tai vastaavalle ohjaajalle. Epäkohtailmoitukset, sekä poikkeamat käsitellään henkilöstö palaverissa ja mietitään mahdolliset korjaustoimenpiteet. Mikäli ilmoitus vaatii nopeaa korjaamistoimenpidettä, pyritään se tekemään mahdollisimman nopeasti ja asia käsitellään myöhemmin henkilöstöpalaverissa.

Toimitilat

Omavalvontasuunnitelmaan laaditaan kuvaus toiminnassa käytettävistä tiloista ja niiden käytön periaatteista. Suunnitelmassa kuvataan muun muassa asiakkaiden sijoittamiseen liittyvät käytännöt: esimerkiksi miten asiakkaat sijoitetaan huoneisiin tai miten varmistetaan heidän yksityisyyden suojan toteutuminen. Suunnitelmasta käy myös ilmi, miten asukkaiden omaisten vierailut tai mahdolliset yöpymiset voidaan järjestää.

Muita kysymyksiä suunnittelun tueksi:

- Mitä yhteisiä/julkisia tiloja yksikössä on ja ketkä niitä käyttävät?
- Miten asukas voi vaikuttaa oman huoneensa/asuntonsa sisustukseen
- Käytetäänkö asukkaan henkilökohtaisia tiloja muuhun tarkoitukseen, jos asukas on pitkään poissa.

Tilojen käytön periaatteet

Jokaiselle lapsella on oma lukittava huone, johon heillä ovat avaimet käytössään. Huoneissa on valmiina sänky, koulupöytä, tuoli, sekä vaatekaappi. Omaohjaaja sisustaa loput huoneesta yhdessä lapsen kanssa. Käenpesässä on lasten huoneiden lisäksi tilava oleskelutila alakerrassa, pienempi yläkerrassa, harraste/pelihuone, keittiö, lääkehuone, sekä toimisto ylä- ja alakerrassa. Talon alakerrasta löytyy vielä runsaasti tilaa kuten terapiatila, neuvotteluhuone, versta, liikuntatila ja paljon muuta tilaa. Lasten vanhempien vierailuja varten on yksikössä huoneita johon vanhemmat voivat yöksi majoittua.

Teknologiset ratkaisut

Henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehditaan erilaisilla kulunvalvontakameroilla sekä hälytys- ja kutsulaitteilla. Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan käytössä olevien laitteiden käytön periaatteet eli esimerkiksi, ovatko kamerat tallentavia vai eivät, mihin laitteita sijoitetaan, mihin tarkoitukseen niitä käytetään ja kuka niiden asianmukaisesta käytöstä vastaa.

Mitä kulunvalvontaan ja asiakkaiden omaan käyttöön tarkoitettuja teknologisia ratkaisuja yksiköllä on käytössään?

Yksikössä ei ole asiakkaiden käyttöön tarkoitettuja teknologisia kulunvalvonta laitteita.

Terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet

Terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeita koskeva ohjaus ja valvonta siirtyi Valviralta vuoden 2020 alussa Fimealle. Terveydenhuollon laitteiden käyttöön, huoltoon ja käytön ohjaukseen sosiaalihuollon yksiköissä merkittäviä turvallisuusriskejä, joiden ennaltaehkäiseminen on omavalvonnassa huomioon otettava asia.

Sosiaalihuollon yksiköissä käytetään paljon erilaisia terveydenhuollon laitteiksi ja tarvikkeiksi luokiteltuja välineitä ja hoitotarvikkeita, joihin liittyvistä käytännöistä säädetään terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (629/2010). Terveydenhuollon laitteella tarkoitetaan instrumenttia, laitteistoa, välinettä, ohjelmistoa, materiaalia tai muuta yksinään tai yhdistelmänä käytettävää laitetta tai tarviketta, jonka valmistaja on tarkoittanut muun muassa sairauden tai vamman diagnosointiin, ehkäisyyn, tarkkailuun, hoitoon, lievitykseen tai anatomian tai fysiologisen toiminnon tutkimukseen tai korvaamiseen. Hoitoon käytettäviä laitteita ovat mm. pyörätuolit, rollaattorit, sairaalasangyt, nostolaitteet, verensokeri-, kuume- ja verenpainemittarit, kuulolaitteet, haavasidokset ym. vastaavat.

Terveydenhuollon ammattimaista käyttäjää koskevat velvoitteet on määritelty laissa (24-26 §). Organisaation on nimettävä vastuuhenkilö, joka vastaa siitä, että yksikössä noudatetaan

Miten varmistetaan asiakkaiden tarvitsemien apuvälineiden ja terveydenhuollon laitteiden hankinnan, käytön ohjauksen ja huollon asianmukainen toteutuminen?

Yksikössä on käytössä seuraavat terveydenhuollon laitteet:

Kuumemittari, verenpainemittari, sokerimittari, alkometri ja huumeseulat. Terveydenhuollon laitteiden hankinnasta, käytön opastamisesta ja huollosta vastaa vastaava sairaanhoitaja.

Miten varmistetaan, että terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista tehdään asianmukaiset [vaaratilanneilmoitukset](#)?

Mikäli laitteista aiheutuu vaaraa, täytetään Fimean vaaratilanne lomake ja lähetetään se eteenpäin.

Terveystieteiden laitteen ja tarvikkeiden vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot

Vastaava sairaanhoitaja Jerita Ruusunen, jerita.ruusunen@lkkaenpesa.fi

8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Sosiaalihuollossa asiakas- ja potilastiedot ovat arkaluonteisia, salassa pidettäviä henkilötietoja. Terveystieteiden koskevat tiedot kuuluvat erityisiin henkilötietoryhmiin ja [niiden käsittely on mahdollista vain tietyin edellytyksin](#). Hyvältä tietojen käsittelyltä edellytetään, että se on suunniteltua koko käsittelyn ajalta asiakastyön kirjaamisesta alkaen arkistointiin ja tietojen hävittämiseen saakka. Käytännössä sosiaalihuollon toiminnassa asiakasta koskevien henkilötietojen käsittelyssä muodostuu lainsäädännössä tarkoitettu henkilörekisteri. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan [EU:n yleistä tietosuoja-asetusta \(EU\) 2016/679](#). Tämän lisäksi on käytössä [kansallinen tietosuojalaki \(1050/2018\)](#), joka täydentää ja täsmentää tietosuoja-asetusta. Henkilötietojen käsittelyyn vaikuttaa myös toimialakohtainen lainsäädäntö.

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan sitä tahoa, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan esimerkiksi yksikköä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Rekisterinpitäjän tulee ohjeistaa mm. alaisuudessaan toimivat henkilöt, joilla on pääsy tietoihin (tietosuoja-asetus 29 artikla).

Tietosuoja-asetuksessa säädetään myös henkilötietojen käsittelyn keskeisistä periaatteista. Rekisterinpitäjän tulee ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksista valvontaviranomaiselle ja rekisteröidylle. Rekisteröidyn oikeuksista säädetään asetuksen 3 luvussa, joka sisältää myös rekisteröidyn informointia koskevat säännöt. Tietosuojavaaltuetun toimiston verkkosivuilta löytyy kattavasti [ohjeita henkilötietojen asianmukaisesta käsittelystä](#).

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on antanut [sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille viranomaismääräyksen \(2/2015\) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä](#) annetun lain 19h §:ssä säädetystä tietojärjestelmien käytölle asetettujen vaatimusten omavalvonnasta. Tietojärjestelmien omavalvontasuunnitelma on erillinen asiakirja, jota ei ole säädetty julkisesti nähtävänä pidettäväksi, mutta on osa yksikön omavalvonnan kokonaisuutta.

Asiakastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun sosiaalihuollon viranomainen on saanut tiedon henkilön mahdollisesta sosiaalihuollon tarpeesta tai kun yksityinen palveluntuottaja alkaa toteuttaa sosiaalipalvelua

sopimuksen perusteella. Kirjaamisveloitteesta on säädetty laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) 4 §:ssä. Yksittäisen asiakkaan asiakastietojen kirjaaminen on jokaisen ammattihenkilön vastuulla ja edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä. Jatkossa kirjaamista ohjataan yhä vahvemmin asiakirjarakenteiden avulla, joista THL tulee vuoden 2020 aikana antamaan asiaa koskevan määräyksen. Lain 3 luvussa säädetään asiakasasiakirjoihin kirjattavista perustiedoista.

Työntekijöiden perehdyttäminen asiakastietojen kirjaamiseen

Kaikki työntekijät perehdytetään työsuhteen alkaessa huolellisesti kirjaamiskäytäntöihin, sekä asiakastietojärjestelmä Nappulaan

Miten varmistetaan, että asiakastyön kirjaaminen tapahtuu viipymättä ja asianmukaisesti?

Uudet työntekijät perehdytetään hyvin asianmukaiseen kirjaamiseen. Toiminnanjohtaja ja vastaava ohjaaja seuraavat kirjauksia, sekä opastavat/huomauttavat ohjaajia, mikäli kirjaamisessa on puutteita.

Miten varmistetaan, että toimintayksikössä noudatetaan tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvä lainsäädäntöä sekä yksikölle laadittuja ohjeita ja viranomaismääräyksiä?

Yksikössä on käytössä sähköinen asiakastieto-ohjelma Nappula, johon kirjataan ja tallennetaan kaikki lasta koskevat asiakastiedot. Palvelun päätyttyä kaikki asiakirjat toimitetaan palvelusopimuksissa tai saaduissa ohjeissa kuvatuin tavoin lapsen sijoittaneelle sosiaalitoimelle. Käenpesän tietosuojavastaavana toimii Kalle-Heikki Kivinen, jonka tehtävän on huolehtia, että yksiköissä noudatetaan tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvää lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä.

Miten huolehditaan henkilöstön ja harjoittelijoiden henkilötietojen käsittelyyn ja tietoturvaan liittyvästä perehdytyksestä ja täydennyskoulutuksesta?

Tietosuojakäytännöt ja vaitiolovelvollisuus selvitetään työntekijälle työsopimusta tehtäessä. Työntekijä allekirjoittaa erikseen vaitiolosopimuksen, myös harjoittelijat ja opiskelijat allekirjoittavat vaitiolosopimuksen ja heille selvitetään tietosuojakäytännöt.

Tietoturvasuunnitelma

Käenpesään on laadittu tietoturvasuunnitelma kesäkuussa 2024 (1.6.2024) Tietoturvasuunnitelmasta ja sen päivittämisestä vastaa tietosuojavastaava Kalle-Heikki Kivinen.

Tietosuojavastaavan nimi ja yhteystiedot

Kalle-Heikki Kivinen, kalle.kivinen@lkkaenpesa.fi

Onko yksikölle laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste?

Kyllä Ei

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Yksikkökohtaista tietoa palvelun laadun ja asiakasturvallisuuden kehittämisen tarpeista saadaan useista eri lähteistä. Riskinhallinnan prosessissa käsitellään kaikki epäkohtailmoitukset ja tietoon tulleet kehittämistarpeet ja niille sovitaan riskin vakavuuden mukaan suunnitelma, miten asia hoidetaan kuntoon. Omavalvonnassa toteutumista seurataan neljän kuukauden välein, sekä arvioidaan kehittämistarpeita ja miten niissä on edistytty.

Toiminnassa todetut kehittämistarpeet

Käenpesän toimintaa kehitetään eri tahoilta saatujen, sekä riskien hallinnan kautta saatujen palautteiden pohjalta. Palautteet käsitellään henkilökunnan kesken työyhteisö palavereissa, sekä kehittämispäivissä. Toimintaa pyritään jatkuvasti kehittämään tulevan palautteen ja poikkeamien kautta ilmenevien kehittämistarpeiden korjaamiseksi. Palautteita käsitellään henkilökunnan ja asiakkaiden kanssa niiden kiireellisyyden mukaan. Tällä hetkellä kehittämistarpeeksi on noussut kirjaaminen ja kirjaamisen laadun parantaminen. Lasten osallisuutta toimintaan pyritään koko ajan lisäämään ja kehittämään lapsilta tulleiden toiveiden pohjalta.

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toimintayksikön vastaava johtaja

Paikka ja päiväys: Päivitetty 10.6.2024, Luvia

Allekirjoitus: